

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **E. G.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 6. 2016, č. j. MV-75621-6/SO-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 3. 2017, č. j. 51 A 25/2016 – 41,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti v záhlaví specifikovaném rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 6. 2016, č. j. MV-75621-6/SO-2016 (dále jen „rozhodnutí žalované“). Tímto rozhodnutím žalovaná podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 29. 3. 2016, č. j. OAM-10025-27/PP-2015, jímž ministerstvo zamítlo žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky podle § 87b odst. 1 ve spojení s § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Stěžovatel žádá o přiznání odkladného účinku, jelikož v důsledku nabytí právní moci a vykonatelnosti rozhodnutí žalované pozbývá oprávnění pobývat legálně na území České republiky. Bezprostředním důsledkem tohoto je zcela jistě zahájení řízení o správním vyhoštění, a tedy bezprostřední hrozba nuceného opuštění České republiky.

[3] Stěžovatel poukazuje na skutečnost, že na území České republiky žije již velmi dlouhou dobu a má zde rozsáhlé sociální a rodinné zázemí. Žije ve společné domácnosti se svou dcerou, D. G., nar. X. a se svým vnukem a zetěm. Vzhledem k jeho velmi pevným vazbám na území by neudělení odkladného účinku kasační stížnosti znamenalo enormní zásah do života stěžovatele i jeho rodiny.

[4] Stěžovatel dále poukazuje na své právo na spravedlivý proces spočívající mimo jiné v možnosti aktivně komunikovat se svým právním zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny v rámci řízení o soudním přezkumu správních rozhodnutí, přičemž i s ohledem na závažnost důsledků napadeného rozhodnutí pro život stěžovatele se jeví jako naléhavě nutné zachovat jeho právo na spravedlivý proces v míře pokud možno co nejširší.

[5] Z procesní opatrnosti stěžovatel uvedl, že je mu známa dosavadní praxe správních soudů ve věci přiznání odkladného účinku žalobě proti rozhodnutí o nepovolení pobytu (kdy soudy těmto návrhům nevyhovují s argumentem, že teprve případným řízením o správním vyhoštění může vzniknout cizinci nenahraditelná újma). S odkazem na judikaturu správních soudů je ovšem nepochybné, že stěžovateli je nutno umožnit legální pobyt na území České republiky minimálně po dobu probíhajícího soudního řízení (zejm. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100; a ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS; rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 2. 2013, sp. zn. 30 A 3/2013; rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 7. 2. 2013, sp. zn. 11 A 185/2012). Nucené vycestování stěžovatele z území České republiky by znamenalo velmi citlivý zásah do soukromého a rodinného života, zcela zjevně nepřiměřený důvodům vycestování. Stěžovatel v tomto ohledu odkazuje na již výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu, které se jednoznačně staví za právo na spravedlivý proces, jež zahrnuje rovněž účast stěžovatele na jednání soudu. Je tedy nutné v tomto smyslu umožnit legální pobyt stěžovatele na území republiky po dobu soudního řízení.

[6] Stěžovatel má za to, že jeho předchozí pobyt na území České republiky a veškeré jeho zde vytvořené zázemí, je naprosto zásadní skutečností, která zakládá jednoznačně úvahy o nepoměrně větší újmě, která by mu vznikla jeho případnou povinností vycestovat. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se pak jeví jako jediným možným prostředkem umožnění pobytu stěžovatele na území České republiky minimálně za účelem účasti v řízení o soudním přezkumu správního rozhodnutí.

[7] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a po zvážení všech důvodů a skutečností přednesených stěžovatelem dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.

[8] Podle § 107 s. ř. s. *„kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.“*

[9] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *„soud na návrh žalobce po vyjádření žalované usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.“*

[10] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout

jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako *dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení* před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 – 38).

[11] V nyní projednávaném případě stěžovatel svou žádost zdůvodnil požadavkem práva na spravedlivý proces, kterému by podle jeho názoru mohlo řízení za jeho nepřítomnosti na území České republiky jen těžko dostat. Dále svou žádost zdůvodnil zásahem do práva na soukromý a rodinný život.

[12] V dané věci by mohlo být dotčeno právo stěžovatele na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“). Z tohoto ustanovení kromě substantivních negativních a pozitivních závazků vyplývají i závazky procedurální. Zásahy do zájmů chráněných čl. 8 Úmluvy totiž musí vyplývat z rozhodovacího procesu, který je spravedlivý, a poskytuje dostatečný respekt k zájmům vyplývajícím z práva na respektování soukromého a rodinného života (srov. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 5. 2001 ve věci *T. P. a K. M. proti Spojenému království*, č. 28945/95, § 72, či rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. 9. 1996 ve věci *Buckley proti Spojenému království*, stížnost č. 20348/92, § 76). Osobám, do jejichž práv je v určitém řízení zasazeno, musí být dostatečným způsobem umožněno v tomto řízení chránit své zájmy. V tomto ohledu proto existuje určitá provázanost mezi čl. 8 Úmluvy a zárukami, která garantuje právo na spravedlivý proces dle čl. 6 Úmluvy (viz Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 887).

[13] Tento pozitivní závazek musel Nejvyšší správní soud vzít v potaz při poměrování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout nepřiznáním odkladného účinku a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Zásah do práv stěžovatele by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, protože by musel opustit území České republiky ještě předtím, než by Nejvyšší správní soud rozhodl o jeho kasační stížnosti. Nemohl by proto náležitě chránit své zájmy díky nemožnosti vystupovat v řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení apod. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100). Naproti tomu nelze dovozovat, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. V tomto poměrování proto lze dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku nepřiznání odkladného účinku byla nepoměrně větší, než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání. První kritérium přiznání odkladného účinku je proto splněno.

[14] Pokud jde o možný rozpor s důležitými veřejným zájmem, je nutné poměřit zájem stěžovatele na ochraně jeho výše uvedených procesních práv se zájmem společnosti na ochraně veřejné bezpečnosti a veřejném pořádku. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát

z doslovného výkladu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení je třeba vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality poměřovat intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího stěžovateli s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Jak již bylo výše uvedeno, újma způsobená stěžovateli nepřiznáním odkladného účinku by mohla být podstatná. Intenzita narušení zmíněného veřejného zájmu by naopak vzhledem k předběžné povaze přiznání odkladného účinku byla nízká nebo maximálně mírná. Současně ze spisu krajského soudu nevyplývá, že by setrvání stěžovatele na území České republiky po dobu soudního řízení jakkoliv kolidovalo s veřejným zájmem. Přiznání odkladného účinku proto není v rozporu s důležitým veřejným zájmem a rovněž druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je splněna.

[15] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že by Nejvyšší správní soud v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti v projednávané věci nectil výše popsany závazek státu umožnit stěžovateli účinně chránit své zájmy. Pokud by došlo k rozhodnutí o povinnosti opustit území podle § 50a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, po nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jen stěží by bylo možno hovořit o spravedlivém rozhodování o jeho kasační stížnosti, které by dostatečně respektovalo zájmy vyplývající z čl. 8 Úmluvy, jak vyžaduje výše citovaná judikatura.

[16] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud stěžovateli vyhověl a jeho kasační stížnosti přiznal odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 3. 2017, č. j. 51 A 25/2016 – 41, rozhodnutí žalované ze dne 9. 6. 2016, č. j. MV-75621-6/SO-2016, i rozhodnutí ministerstva, tj. rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 29. 3. 2016, č. j. OAM-10025-27/PP-2015.

[17] Soud však připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.). Z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti rovněž nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. října 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. června 2017

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu

